

Svart på vitt om ny bok om björkinsekter

ANDREAS GARPEBRING

Bokanmälan: *Björk - Svart på vitt om myllrande mångfald*. Av Bengt Ehnström och Martin Holmer 2015. CBM:s skriftserie 89. Häftad, pris ca 170 kr.

I år dök det så upp ännu en utsökt vacker och genomarbetad liten skrift om den biologiska mångfalden kring ytterligare ett (eller i detta fall rättare sagt ett släkte) av våra inhemska trädslag. Efter att först ha tagit sig an sälgen och sedan aspen har turen nu kommit till våra tre arter av björkar. Om denna skrift avslutar en trilogi eller om det finns fler skrifter planerade framgår inte av materialet. Kanske är detta en öppen fråga även för författarna och förlaget?

Ehnström och Holmers tre verk om mångfalden knutna till lövträd är som sagt alla både utsökt vackra och faktaspäckade. Illustrerade med Holmers patenterade detaljrika naturakvareller, och späckade med kunskaper kring framförallt småkrypen knutna till de olika lövträden som nog bara kan inhämtas genom ett helt liv av nyfiken kunskapsinhämtning. Att en entomologisk storhet som Bengt Ehnströms livsvisdom i och med dessa böcker nu kommer på pränt i tryck kan inte betraktas som annat än en sann kulturgärning!

Ska man komma med någon slags randanmärkning på innehållet i boken är det väl att ambitionen att ta något slags helhetsgrepp kring björkens mångfald inte riktigt når hela vägen fram. Fokus ligger tydligt på skalbaggar och fjärilar medan andra organismgrupper behandlas mer styvmoderligt. Vilket kanske är naturligt då författarens expertis återfinns inom just dessa grupper. Avbildade tigerflugor (*Temnostoma* spp) kallas till exempel konsekvent för vedblomflugor (svenskt

namn för släktet *Xylota*) och trots hyperdetaljerade akvareller som inte alls vållar några bekymmer med artbestämningen avstår man här från att namnge bilderna av flugorna på artnivå. Men det är som sagt randanmärkning till ett i övrigt fantastiskt praktverk.

Vad som däremot slår mig när jag plöjer genom verket från pärm till pärm är hur lätt det blir att naturen och mångfalden blir till ett räknade och rabblande av arter och listor. Kanske är det oundvikligt att ett åskådliggörande av hela denna fantastiska myllrande mångfald till slut mynnar ut något som riskerar att bli ännu en död tabell med rad på rad av för den oinsatte till intet särskiljande artnamn. En av Ehnströms främsta förtjänster både som föreläsare och författare anser jag vara hans förmåga att på ett ibland nästan magiskt vis lyckas blåsa liv i dessa döda listor och åter få dem att myllra av liv.

Tyvärr känns det inte riktigt som om ”Björkboken” håller riktigt samma höga standard här som tidigare böcker. Förmedlandet av fakta stannar allt oftare vid ännu en uppräkningslista av ett antal djur som återfinns på björkar i ett visst utvecklingsstadium. Så om ambitionen med skriften är att via ord och bilder väcka den oinsattes nyfikenhet kring björkens myllrande mångfald är jag rädd att man inte riktigt når hela vägen fram. Men som sammanfattning på av ett helt livs kunskap kring björkens artmångfald, eller varför inte som kurslitteratur i björkens biologiska mångfald är det formidabelt!

